

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 521/2008 ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych

COM(2011) 224 wersja ostateczna – 2011/0091 (NLE)

(2011/C 318/23)

Sprawozdawca generalny: **Mihai MANOLIU**

Dnia 16 maja 2011 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 521/2008 ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych

COM(2011) 224 wersja ostateczna – 2011/0091 (NLE).

Dnia 3 maja 2011 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 473. sesji plenarnej w dniach 13–14 lipca 2011 r. (posiedzenie z 13 lipca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Mihaia MANOLIU na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 131 do 1 – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet popiera decyzję w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 521/2008 ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych. Jest zdania, że ożywienie inwestycji w dziedzinie badań i rozwoju, które powinno być wynikiem zaproponowanych zmian, pozwoli zwiększyć poziom przewidywalności niezbędny dla beneficjentów dzięki nowo wprowadzonej możliwości określenia minimalnego poziomu finansowania w odniesieniu do zaproszenia do składania wniosków.

1.2 EKES popiera omawiany wniosek i zwraca uwagę na znaczenie przypisywane zaproponowanej strategii w dziedzinie inwestycji i koordynacji badań w ramach wzmocnienia Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

1.3 Komitet przypomina ⁽¹⁾ o konieczności:

1.3.1 uproszczenia procedur w celu złagodzenia negatywnych efektów skomplikowanych procedur administracyjnych rządzących programami badawczo-rozwojowymi;

1.3.2 opracowania dokładnego programu informacyjnego, który umożliwi lepszą mobilizację niezbędnych zasobów finansowych pochodzących nie tylko z sektora przemysłowego, lecz także od innych zaangażowanych podmiotów;

1.3.3 sprawiedliwego stosowania umowy finansowej między Komisją a wspólnym przedsiębiorstwem FCH i to na takich samych warunkach dla zrzeszenia branżowego, jak i dla zrzeszenia podmiotów badawczych;

1.3.4 zapobieżenia powstaniu dodatkowych obciążeń budżetowych w stosunku do budżetu przyjętego pierwotnie w rozporządzeniu Rady; zaproponowane zmiany powinny przyczynić się do poprawy możliwości wydatkowania w ramach przewidzianego budżetu;

1.3.5 wprowadzenia programów szkoleń zawodowych umożliwiających dostosowanie kwalifikacji pracowników do miejsc pracy stworzonych przez wspólne inicjatywy technologiczne (WIT);

1.4 opracowania jasnej strategii i planu działania do roku 2020.

2. Kontekst i informacje ogólne

2.1 Technologie ogniw paliwowych i technologie wodorowe (FCH) są obiecującymi rozwiązaniami długofalowymi w zakresie produkcji energii. Mogą być stosowane we wszystkich sektorach gospodarki, a ponadto oferują szereg korzyści w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, transportu, ochrony środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami.

2.2 Wspólne przedsiębiorstwo na rzecz ogniw paliwowych i technologii wodorowych:

2.2.1 ma na celu wysunięcie Europy na wiodącą pozycję w dziedzinie technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych, dzięki czemu siły rynkowe będą w stanie zapewnić znaczne korzyści dla całego społeczeństwa;

2.2.2 w sposób skoordynowany wspiera badania, rozwój technologiczny i demonstracje (BRT+D) w państwach członkowskich celem przeciwdziałania niepowodzeniu rynkowemu i skoncentrowania się na opracowywaniu zastosowań rynkowych; wspólne przedsiębiorstwo FCH działa od ponad dwóch

⁽¹⁾ Dz.U. C 204 z 9.8.2008, s. 19.

lat i w tym czasie zakończono pełen cykl operacyjny obejmujący publikację zaproszeń do składania wniosków, oceny wniosków, negocjacje w sprawie finansowania oraz podpisanie umów o udzieleniu dotacji ⁽²⁾;

2.2.3 wspiera realizację priorytetów WIT w zakresie działań BRT+D na rzecz ogniw paliwowych i technologii wodorowych, zwłaszcza poprzez zaproszenia do składania wniosków na przyznanie dotacji w drodze konkursu (wkład UE sięga 470 mln euro);

2.2.4 zachęca do zwiększania publicznych i prywatnych nakładów na badania w dziedzinie technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych;

2.3 Głównymi zadaniami wspólnego przedsiębiorstwa FCH są:

2.3.1 umożliwienie opracowania WIT i skutecznego zarządzania nimi;

2.3.2 zapewnienie masy krytycznej badań;

2.3.3 pozyskanie na szczeblu krajowym i regionalnym nowych inwestycji przemysłowych;

2.3.4 sprzyjanie innowacjom i powstawaniu nowych łańcuchów wartości obejmujących MŚP;

2.3.5 ułatwianie współpracy przedsiębiorstw, uczelni wyższych i ośrodków badawczych w dziedzinie badań podstawowych i stosowanych;

2.3.6 wspieranie udziału MŚP zgodnie z celami siódmego programu ramowego;

2.3.7 zachęcanie do uczestnictwa instytucji we wszystkich państwach członkowskich i państwach stowarzyszonych;

2.3.8 realizacja badań w celu opracowania nowych regulacji prawnych i norm, przy jednoczesnym zagwarantowaniu bezpieczeństwa eksploatacji i nieutrudnianiu innowacji;

2.3.9 podjęcie działań w zakresie komunikacji i rozpowszechniania oraz udostępnienie wiarygodnych informacji w celu uwrażliwienia społeczeństwa;

2.3.10 korzystanie z finansowania europejskiego oraz zmobilizowanie zasobów sektora prywatnego;

2.3.11 zapewnienie sprawnego zarządzania finansowego zasobami;

2.3.12 zagwarantowanie przejrzystości i uczciwej konkurencji między wszystkimi kandydatami, a zwłaszcza MŚP.

2.4 Wspólne przedsiębiorstwo FCH przyczynia się do realizacji siódmego programu ramowego, w szczególności następujących tematów programu szczegółowego „Współpraca”: „Energia”, „Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne” oraz „Transport (w tym aeronautyka)”.

3. Wniosek Komisji

3.1 Wspólne inicjatywy technologiczne (WIT) zostały wprowadzone w siódmym programie ramowym (7. PR ⁽³⁾) na

⁽²⁾ Istnieją 4 inne wspólne przedsiębiorstwa: CLEAN SKY, IMI, ARTEMIS i ENIAC.

⁽³⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006.

podstawie art. 187 TFUE jako sposób na tworzenie na poziomie europejskim partnerstw publiczno-prywatnych w dziedzinie badań.

3.2 EKES ⁽⁴⁾ podkreśla, że WIT stanowią wyraz zaangażowania UE na rzecz koordynacji działań badawczych i przyczyniają się do wzmocnienia Europejskiej Przestrzeni Badawczej i do realizacji założeń dotyczących konkurencyjności Europy.

3.3 Warunkiem uczestnictwa przemysłu od samego początku było wnoszenie wkładu finansowego w koszty bieżące w wysokości 50 %. Ponadto wkład rzeczowy przemysłu w koszty operacyjne powinien być co najmniej równoważny wkładowi finansowemu Komisji.

3.4 Komitet ubolewa, że w przypadku dwóch pierwszych zaproszeń do składania wniosków w ramach wspólnego przedsiębiorstwa FCH maksymalne poziomy finansowania musiały być systematycznie oceniane i zmniejszone w odniesieniu do wszystkich uczestników: dla dużych przedsiębiorstw z 50 % do 33 % wkładu wspólnego przedsiębiorstwa FCH, a dla MŚP oraz ośrodków badawczych z 75 % do 50 %.

3.5 Te poziomy finansowania są znacznie niższe niż w 7. PR oraz w prowadzonych poza Europą programach badawczo-rozwojowych w dziedzinie ogniw paliwowych i technologii wodorowych.

3.6 Ze względu na niskie stopy finansowania oraz kryzys finansowy i gospodarczy obecny poziom uczestnictwa w działaniach wspólnego przedsiębiorstwa FCH jest niższy niż początkowo oczekiwano.

3.7 Jeśli sytuacja się nie zmieni, należy spodziewać się ogólnego i długotrwałego spadku zainteresowania zarówno ze strony przemysłu, jak i środowisk badawczych.

3.8 W obecnej wersji rozporządzenia nie uwzględnia się faktu, że wkłady do projektów pochodzące z publicznych zasobów krajowych i regionalnych są w wielu przypadkach pożądanymi i wręcz zachęcają do ich wnoszenia.

3.9 W nowej wersji tekstu ustanowiono, że zasada równości w stosunku do wkładów UE powinna umożliwiać uwzględnienie nie tylko własnego wkładu przemysłu, lecz także wkładów pochodzących od innych podmiotów prawnych uczestniczących w działaniach.

3.10 By zwiększyć przewidywalność niezbędną dla beneficjentów, wprowadza się możliwość określenia minimalnego poziomu finansowania w odniesieniu do danego zaproszenia do składania wniosków.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Wspólne przedsiębiorstwo FCH zostało utworzone w 2008 r. jako pierwszy przykład partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach planu EPSTE – technologicznego filaru europejskiej polityki w zakresie energii i klimatu. Zadaniem FCH

⁽⁴⁾ Dz.U. C 204 z 9.8.2008, s. 19.

jest przyspieszenie rozwoju technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych w ramach polityki energetycznej na lata 2010–2020. W zaproszeniach do składania wniosków określono 36 obszarów, które mają ułatwić rozwijanie nowatorskich zastosowań rynkowych w ramach pięciu sektorów zastosowań:

- 4.1.1 infrastruktura transportu i zaopatrzenia,
- 4.1.2 produkcja i dystrybucja wodoru,
- 4.1.3 lokalna produkcja energii elektrycznej,
- 4.1.4 sprzęt przenośny,
- 4.1.5 różne zastosowania multidyscyplinarne.

4.2 Ogólnym celem działań wspólnego przedsiębiorstwa na pięć następnych lat jest przyspieszenie postępów w dziedzinie technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych, aby wprowadzić je do obrotu na nowych konkretnych rynkach (sprzęt przenośny, przenośne generatory, urządzenia domowe łączące zasilanie elektryczne i termiczne, zastosowania w dziedzinie transportu).

4.3 Wspólne przedsiębiorstwo FCH oraz wspólna inicjatywa technologiczna mają na celu określenie i zastosowanie ukierunkowanego na rezultaty tandemu badań i rozwoju oraz rozpowszechnienie na dużą skalę zastosowań tych dwóch technologii.

Działania opierają się na strategicznych dokumentach określonych w programach prowadzonych przez przemysł w ramach europejskiej platformy technologicznej „Technologie wodorowe i ogniwa paliwowe”, a szczególnie na planach wdrażania.

4.4 Europejskie ugrupowanie wspólnego przedsiębiorstwa FCH „New Energy World Industrial Grouping Fuel Cell and Hydrogen for Sustainability” (NEW-IG) ⁽⁵⁾ jest stowarzyszeniem nienastawionym na zysk podlegającym prawu belgijskiemu, otwartym dla wszystkich przedsiębiorstw europejskich, które prowadzą działalność badawczo-rozwojową w obszarze ogniw paliwowych i technologii wodorowych. Ukierunkowane jest również na państwa EOG i na kraje kandydujące. Dysponuje rocznym budżetem w wysokości około miliarda euro, który można inwestować do 2013 r.

4.5 Ugrupowanie wyraźnie potwierdza swoje zaangażowanie w tworzenie technologii modułowej oferującej korzyści gospodarcze, a jednocześnie respektującej środowisko, w takich dziedzinach jak transport, produkcja energii, instalacje przemysłowe i urządzenia domowe.

4.6 To ambitne podejście wpisuje się w europejskie cele w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, większego bezpieczeństwa dostaw, zmniejszenia zależności od ropy, wkładu w rozwój nowych technologii ekologicznych, trwałego zapewnienia konkurencyjności europejskiej oraz tworzenia miejsc pracy.

Bruksela, 13 lipca 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ European Industry Grouping for a Fuel Cell and Hydrogen Joint Undertaking.